

Anarkism!

Alexander Berkman

1934

I få ordalag. Anarkismen lär oss att det finnes möjlighet för människorna att inordna sig i ett samhälle där tvång i hela dess vidd är bannlyst.

Ett liv fritt från tvång betyder naturenlig frihet; d. v. s. frigjordhet från våld och förtryck, ett tillstånd där man har tillfälle inrätta sitt liv efter ens egna önsknings.

Ett dylikt livstillstånd förblir ju en omöjlighet intill dess man låter avskaffa de institutioner som stympar vår frihet och beblandar sig med våra levnadsgöromål, de institutioner som tvingar oss inrätta vårt liv emot våra egna önsknings.

Vilka äro nu de institutioner och samhällstillstånd som här åsyftas? I och för säkerställandet av ett fritt och harmoniskt livstillstånd är det nödvändigt att låta syna vad som först måste raseras. Den gång vi komma till insikt om vad som måste förintas och vad som bör intaga dess plats, då äro vi också skickade att finna vägen för dess lösning.

Vad måste då avskaffas för att friheten skall bli oss tillförsäkrad?

Naturligtvis först och främst det väsen som mest inkräktar på vårt liv, som handikapar eller förekommer vår fria aktivitet; det väsen som beblandar sig i vår frihet och tvingar oss att leva i motsatsställning till våra önsknings.

Detta väsen är staten.

Företag en effektiv granskning och du skall snart bli varse att staten befinner sig vara den störste inkräktaren, ja vad mer är det största kriminella väsen mänskligheten någonsin skådat. Detta väsen uppfyller världen med våld, med list och bedrägeri, med förtryck och elände. Såsom en stor tänkare en gång yttrade: »dess utandning är gift». Det korrumpierar allt det kommer i beröring med.

Ja, »staten betyder våld» medger du, och vad mer är, »den är en förbrytelse»; »men kan vi vara den förut-tan»?

För att utröna huruvida detta är möjligt måste vi fortsätta med våra granskningar. Om jag t. ex. tillställde dig frågan huruvida du själv vore i behov av detta väsen (staten) skulle du alldeles säkert svara mig nekande, och tillägga att den är behöflig för »de andra», men om du till någon av dessa »andra» tilläventyrs ställde samma fråga, kommer du troligtvis få erfara samma svar som du gav mig. Var och en tror sig kunna klara sig utan denna institution, staten, men den är nödvändig för »de andra».

Varför tror var och en sig kunna vara anständig utan polis och lagar, men påstår att battongen är nödvändig för »de andra».

»Människorna komme att bestjäla och mörda varandra om icke stat och lagar finnes till», påstår du.

Låt oss undersöka orsaken till varför människorna tillgriper dylika åtgärder. Utföres dessa handlingar endast för nöjes skull, eller var skola vi söka orsaken därtill? Trohända om vi undersöker frågan något närmare vi vill finna dess lösning och botemedel.

Antag att jag, du och några andra lidit skeppsbrott och kommit att hamna på en ö rik på frukter av alla slag. Naturligtvis komma vi då alla gå till arbete med uppsamlandet av födoämnen. Antag nu vidare att någon av oss komme att förklara sig vara ägare av ön och att ingen av oss andra kunde tillägna sig en enda smula därutav med mindre än att tribut erlades därför. Vi komme med all säkerhet att bli förbittrade, gjorde vi ej? Troligtvis komme vi att betrakta denne person såsom ett löje. Ja det är möjligt att vår förbittring komme att växa till den grad att vi kastade honom i havet, vilket han säkerligen hade förtjänat, eller hur? Antag vidare att vi själva och våra förfäder hade uppodlat och kultiverat ön samt försett den med allt som vore nödvändigt för livsuppehälle och komfort och att någon kom och gjorde anspråk på att vara ägare till ön. Hur skulle vi då bete oss? Han komme att ignoreras eller hur? Det skulle kunna hända att vi föreslog honom att dela med oss och förena sig med oss i vårt arbete. Men stödjdes han då av staten, komme han säkerligen att vädja till denna institution i och för skyddandet av »sina rättigheter». Följden blev att staten gjorde »sin plikt» med att sända polis och soldater. Egendomen komme att fråntagas oss och den »laglige» ägaren sattes i besittning därutav.

Sådan är statens karaktär och funktion, för detta existerar den, och detta är dess dagliga program.

Vidhåller du fortfarande att människorna komme att bestjäla och mörda varandra om de vore i avsaknad av detta väsen som benämnes stat?

Är det inte så att vi närmade oss sanningen om vi sade att det är staten som är drivfjädern till dylika handlingar? Detta på grund av att den ej skyddar oss evad det gäller våra rättmätiga egendomar, utan tvärtom berövar oss dem i och för understödjandet av andra som ej alls äger någon rätt därtill.

Om du i morgon uppvaknade och blev varse att staten hade försvunnit, att den icke fanns till mera, månne då din första tanke bleve den att rusa ut på gatan för att döda? Nej, du vet mycket väl att detta är nonsens. Vi talar här om friska, normala människor. En vansinnig människa som önskar att utföra ett brott frågar ej först efter huruvida staten finns till eller ej. Sådana människor är otillräkneliga o. borde omhuldas av läkare, de borde placeras på sjukhus för att där bli vårdade.

Om du och Johansson vaknade och finge se staten vara försvunnen, bleve väl följden den att ni omedelbart ginge till verket med arrangerandet av ert liv efter de nya förhållandena.

Det är mycket troligt, att du under sådana förhållanden förstode att vissa personer gläfsste till sig i överflöd medan du själv gick hungrig, o. att du fordrade plats vid bordet, vilket kunde anses vara fullt berättigat. Och så gjorde var och en som ansåg att folket ej borde sympatisera med dem som låter tillskansa sig allt livets goda. Man komme att fordra sin rätt. Det betyder att den fattige nekade att förbli fattig medan andra vältrar sig i lyx. Det betyder vidare att arbetaren nekar att avstå sin arbetsprodukt till arbetsgivaren som säger sig vara ägare till fabriken och produktionsmedlen. Det betyder att jordbrukaren icke tillåter tusenden tunnland jord ligga obrukad, medan han själv icke äger jord nog till att underhålla sig och sin familj med. Det betyder att man ej tillåter någon monopolisera jorden eller produktionsmedlen. Det betyder att privat äganderätt till livsförnödenheterna ej mer kommer att tolereras. Det kommer att betraktas som det grövsta brott att någon är ägare till mer än de i ett dussin livsåldrar kan förbruka - under det grannen icke äger bröd nog för sig och sina barn. Det betyder att var och en kommer att få sin del utav den sociala välmågan, och att alla kommer att deltaga i framskapandet av denna välmåga.

Med få ord betyder det att, för första gången i historien, kommer rätt, rättvisa och jämlikhet att triumfera över lagarna.

Härmed förstås att avskaffandet av staten betyder på samma gång avskaffandet av monopolen och den privata äganderätten till produktionsmedlen.

I och med statens försvinnande, kommer också kapitalism och löneslaveri att försvinna, detta emedan dess existens är förenlig med understöd och skydd av denna institution. På samma sätt som personen i fråga vilken förfäktade sig vara ägare till ön, men ej kunde bevisa eller sätta sig i besittning därutav utan statens hjälp.

Ett samhällstillstånd grundat på frihet i stället för på stat och tvång, benämnes anarkism. Och där som likställighet till samhällets frukter ersätter den privata äganderätten är kommunism rådande. Detta är alltså kommunistisk anarkism.

- Oh, kommunism, men du påstår dig ju ej vara någon bolsjevik! - Nej, jag är det icke heller. Bolsjevikerna önskar uppsättandet av ett samhälle byggt på en mäktig och kraftfull stat, då däremot anarkism betyder ett fullständigt sönderkrossande av staten. Men säges det: Är då ej bolsjevikerna kommunister, men de önska genom statsdiktatur tvinga folket att leva kommunistiskt. Anarkistisk kommunism betyder däremot frivillig eller frihetlig kommunism.

- Jag förstår skillnaden. Jag medger ett dylikt samhällstillstånd vara idealet.

Men tror du det vara realiserbart!

Alexander Berkman.

Det Anarkistiska Biblioteket

Alexander Berkman
Anarkism!
1934

Tidningen Brand #7 1934

www.anarkistiskabiblioteket.se